

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2016-08-23

VLL 703-2016

2016-03-22

REV 59:3-2015

Landstingets revisorer

Landstingsrevisionen

Granskning av samverkan mellan vuxenpsykiatri och primärvården. Förslag till yttrande

Ink 2016-08-24

Dnr .....

Landstingets revisorer har i en skrivelse till landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden överlämnat en granskningsrapport, nr 19/2015, om samverkan mellan vuxenpsykiatri och primärvården för yttrande.

I granskningsrapporten konstateras att landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av hur vuxenpsykiatri och primärvården samverkar.

Med hänvisning till granskningsrapporten lämnar revisorerna följande rekommendationer till hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Klargör hur samverkan mellan primärvården och vuxenpsykiatri ska bedrivas.
- Säkerställ att det finns reviderade och aktuella styrdokument på operativ nivå för hur vuxenpsykiatri och primärvården ska samverka. Prioritera arbete med att utveckla en gemensam förståelse och tolkning för dessa styrande dokument.
- Utveckla uppföljningen av hur samverkan fungerar mellan vuxenpsykiatri och primärvården.

Inledningsvis kan nämnden konstatera att de senaste åren har resurser tillförts primärvården både inom Hälsoval och från staten, även inom de senaste statsbidragen som delats ut, för att klara uppdragen inom psykisk ohälsa. Arbetsfördelning och behandlingsriktlinjer är tydligt definierade genom de s.k. APP:arna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden konstaterar fortsättningsvis att det är en i huvudsak dyster bild som beskrivs från intervjuade medarbetare, från chefer till medarbetare i direkt vårdarbete. Detta gäller såväl vilka brister i insikt och förståelse över beslutad arbetsfördelning och samverkan som finns i organisationen som kritiska omdömen om varandras upplevda ofullkomligheter. Psykisk ohälsa och psykisk sjukdom är i kraftigt ökande inom både primärvård och psykiatri. Hälso- och sjukvårdsnämnden har i sin verksamhetsplan lyft prioritet runt frågorna, utan att utdela specifika uppdrag annat än de som ges till respektive verksamhet i verksamhetsplaneringen. I beslutade samverkansdokument finns rutin- och aktivitetsbeskrivningar inom respektive område som fortfarande gäller, dokumenten borde dock ha reviderats. I januari 2016 följde också hälso- och sjukvårdsnämnden, vid möte med psykiatri i länet, upp just samverkansfrågor rörande primärvården.

Nedan lämnar hälso- och sjukvårdsnämnden följande kommentarer och lämnar uppdrag utifrån revisorernas rekommendationer.

Klargör hur samverkan mellan primärvård och vuxenpsykiatri ska bedrivas
Vuxenpsykiatri och primärvården samverkar i många olika grupperingar, såväl på övergripande och basenhetsnivå som runt specifika patientfall. Verksamheterna deltar också i olika samarbetsgrupper med ansvar för olika fokusområden där kommunerna ingår. Det är viktigt att information till och från grupperna sprids i organisationerna och att frågor som aktualiseras lyfts till den nivå i organisationen

2016-08-23

som har mandat att fatta beslut. För berörda grupper kommer uppdraget för gruppen och till vem gruppen rapporterar att göras tydligt.

Förenklade och tydliga kontaktvägar liksom tydliggjorda förankrings- och rapportvägar underlättar samverkan och kan också tidigt signalera om verksamheterna följer och tar ansvar för sina uppdrag. Att avvikelser rapporteras är ett sätt att över tid upptäcka generella brister som behöver lyftas, diskuteras och föranleder förbättringsåtgärder. Inom ramen för samarbetet i Länssamordningsgruppens arbetsgrupper samt Samordningsförbundets beredningsgrupp finns möjligheter att ta upp specifika frågeställningar samt avvikelser av viktig karaktär.

Säkerställ att det finns reviderade och aktuella styrdokument för samverkan
Befintliga samverkansdokument, APP I-III, beskriver arbetsfördelning mellan primärvård och psykiatri, definierar stöd och behandling vid ångest och depression, psykisk funktionsnedsättning samt riskbruk/missbruk. Graden av funktionsnedsättning, psykiatrisk sjuklighet och ohälsa i termer av lindrig, måttlig och svår blir vägledande för hur uppdrag och ansvar fördelas. Samverkansdokumenten är en bra grund som anger uppdrag och ansvar för primärvården respektive psykiatrin inom flertalet diagnosområden.

Samtliga samverkansdokument har idag ett utgången datum och ska omgående revideras tillsammans mellan utsedda ledningspersoner i primärvården och sjukhusvården. Uppdaterade nationella riktlinjer ska vara vägledande för om arbetsfördelning och ansvar ska förändras. Socialstyrelsen har även publicerat ett kunskapsstöd som kan vara vägledande i arbetet.

Inflödet av patienter med psykisk ohälsa eller sjukdom har ökat markant under senaste åren. Nya patientgrupper har tillkommit vilket har påverkat väntetider till bedömning, utredning och behandling vid de psykiatriska klinikerna. En samlad analys av hur inflödet ser ut inom både primärvård och psykiatri ska tas fram som underlag för att fortsättningsvis utveckla arbetsmetoder och arbetssätt i samverkan för att uppnå ökad behandlingseffekt och därmed resurseffektivitet. Att tidigt, med rätt kunskap och förståelse, möta patientens behov är angeläget ur patientsynpunkt och är dessutom kostnadseffektivt.

Utveckla uppföljning av samverkan mellan vuxenpsykiatrin och primärvården
I granskningsrapporten påtalar revisorerna att landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte följer upp samverkan mellan primärvård och psykiatri. Indikatorer som speglar samverkan har inte identifierats. Ett sätt att följa upp samverkan är att hålla sig informerade om och träffa berörda medarbetare och chefer som jobbar konkret med aktuella arbetsfördelnings- och förbättringsfrågor inom området. I granskningsrapporten framförs också att hälso- och sjukvårdsnämnden inte har hållit sig informerade om hur samverkan fungerar mellan primärvården och vuxenpsykiatrin. Som tidigare beskrivits har nämnden träffat chefer för psykiatrin i januari 2016 där bland annat dessa frågor diskuterades. Nämnden ska också under hösten träffa representanter både från primärvården och vuxenpsykiatrin för att föra en dialog om hur samverkan fungerar och kan utvecklas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ger hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att:

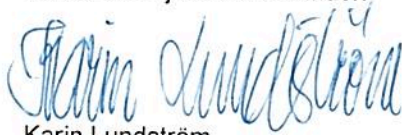
- Säkerställa att uppdragen för samverkan mellan vuxenpsykiatrin och primärvården är tydliga och att respektive direktör för primärvård och sjukhusvård säkerställer att information om gällande uppdrag sker i respektive organisation och till berörda medarbetare.

2016-08-23

- Säkerställa att samverkansdokument och riktlinjer revideras. Dokumenten ska ange ansvarsfördelning mellan vårdnivåerna och hur ansvarsfördelningen ska följas upp. I arbetet ska landstingets gemensamma ledningssystem användas, vilket innebär att alla dokument ska anpassas till och införas i ledningssystemet. Erfarenheterna ska tas tillvara i fortsatt arbete hos verksamheterna med att lägga in styrande dokument i ledningssystemet.
- Säkerställa att representanter från primärvården och vuxenpsykiatrien träffar nämnden för att föra en dialog om samverkan.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska få en återrapport av uppdragen i december 2016.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Karin Lundström
Ordförande

Ann-Christin Sundberg
Hälso- och sjukvårdsdirektör